

[Finansministeren.]

delen af samtlige udgifter på finansloven. Jeg kan henvise til tabelbilaget, for så vidt angår driftsudgifternes fordeling på hovedområder.

Driftsudgifterne er formelt ikke bundet, bortset fra at de meget store lønudgifter til tjenestemænd og andet fast ansat personale er tungt bevægelige.

Den afgørende betragtning er imidlertid, at hovedparten af alle de opgaver, staten finansierer, nødvendigvis må løses, og at kravene stiger stærkt med den almindelige økonomiske fremgang. Det gælder i lige grad de sociale institutioner og uddannelsesopgaverne, hvor den økonomiske udvikling presser på. Vi må erkende, at den offentlige indsats på nogle områder har haltet bagefter sammenlignet med den produktions- og velstandsfremgang, der er foregået i hele det danske samfund. Dette er jo i dag anerkendt af alle. Det er iøjnefaldende for universiteterne og de højere læreanstalter, hvor tilgangen af studerende er steget hurtigere end kapacitetsudbygningen.

En så kraftig velstandsstigning som den, vi har haft gennem de sidste 8 år, medfører krav om standardforbedringer på en række områder. Den fører bl. a. til, at flere og flere forældre får råd til at lade deres børn få en uddannelse, så flere skoler bliver nødvendige, og at antallet af bilejere stiger stærkt, så vejene må udbygges o. s. v.

Men dette er kun den ene side af sammenhængen. Der er i visse henseender en meget vigtig forbindelse den anden vej: skal vi fastholde den økonomiske fremgang, hvilket forudsætter en fortsat produktivitetstigning i erhvervene, er det bl. a. nødvendigt at forøge udbygningen af uddannelsesvæsenet og alle forskningsinstitutionerne. Det er også nødvendigt at udbygge transportapparatet, så der kan sikres hurtig, billig og sikker transport af varer og personer. Det er endelig også fra dette synspunkt nødvendigt, at sundhedsvæsen og social forsyning effektiviseres.

Det er ud fra disse betragtninger, regeringen har anset det for uomgængelig nødvendigt, at også en række driftsudgifter — især inden for forsyning, sundhedsvæsen, uddannelse og forskning — stiger i en noget stærkere takt end produktionen i hele sam-

fundet. På andre felter har man søgt at holde udgifterne på uændret niveau eller i hvert fald begrænse udgiftsstigningen stærkt.

Jeg skal ikke her trætte med en opremsning af tal for de enkelte udgiftsområder, men skal herom henvise til tabellerne, hvor der er foretaget en formålsopdeling af udgifterne, således at både tilskud og driftsudgifter, anlægsudgifter og andre kapitaludgifter er grupperet efter de hovedformål, der søges varetaget. Jeg vil dog nævne, at en meget væsentlig del af hele stigningen i budgettet ligger på kun 4 områder:

De samlede udgifter til sundhedsvæsen og social forsyning, inklusive de sociale pensioner, stiger med gennemsnitlig 420 mill. kr. om året, svarende til 7 pct.

De samlede udgifter til uddannelse og forskning stiger med ca. 200 mill. kr. om året, ligeledes svarende til 7 pct.

De samlede udgifter til trafikantlæg stiger med små 100 mill. kr., svarende til 6 pct.

Udgifterne til u-landshjælp stiger som nævnt i langt stærkere takt, nemlig med næsten 25 pct. om året.

Den gennemsnitlige årlige udgiftsstigning alene på disse 4 områder andrager således 760 mill. kr. eller så godt som hele den samlede udgiftsstigning. På det resterende budget er der så både mindre opgange og nedgange.

Stigningstaksten er imidlertid ikke den samme fra år til år gennem 3 års perioden, idet den aftager fra godt 7 pct. det første år til knap 5 pct. det andet og knap 4 pct. i det sidste. Dette hænger sammen med, at det første år er stærkt præget af virkningerne af nye love og udgiftsbeslutninger fra de senere år. Jeg tænker her bl. a. på lovgivningen om fuld folkepension, om forhøjelse af invalidepensionerne og om kollegiebyggeri samt om de store vejprojekter. Alene på disse 4 områder er stigningen det første år rundt regnet 500 mill. kr.

I de udgiftstal, jeg hidtil har nævnt, har forudsætningen for beregningerne været den, at der ikke skete pris- og lønmæssige forskydninger i 3 års perioden. Hvis man imidlertid går ud fra den forudsætning, at den samlede produktion her i landet forøges med 4 pct. om året, må vi som indledningsvis nævnt også regne med, at lønningerne til de offentligt ansatte samt de sociale